Voorkomen armoedeval EHZ

en

Harmonisatie Regeling tegemoetkoming zorgkosten personen met een chronische ziekte of een beperking



Gemeente Ermelo
Gemeente Harderwijk
Gemeente Zeewolde

Juli 2021

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting
   1.1 Aanleiding
   1.2 Aanbevelingen

2. Inleiding en doel
   2.1 Doel
   2.2 Praktijkvoorbeeld
   2.3 Leeswijzer

3. Overzicht armoedeval bij gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en volgens het harmonisatiemodel

4. Aanbevelingen voorkomen armoedeval
   4.1 Voorkomen van onderbenutting
   4.2 Meer spreiding bij de inkomensgrenzen van de minimaregelingen door harmonisatie
   4.3 Armoedeval met WerkloonT berekenen en repareren via gerichte uitstroompremie (maatwerk)
   4.4 Totaal extra kosten van de aanbevelingen om de armoedeval te voorkomen
   4.5 Evaluatie van de pilot Inzetten WerkloonT en gerichte uitstroompremie

5. Financiële consequenties aanbevelingen voorkomen armoedeval
   5.1 Dekking van de extra kosten

6. Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking
   6.1 Huidige regelingen
   6.2 Prognose extra kosten of besparing na harmonisatie
   6.3 Dekking van de extra kosten
   6.4 Enquête onder klanten in Ermelo
   6.5 Voorstel voor harmonisatie teksten Ermelo en Harderwijk

Bijlagen

Bijlage 1. Verantwoording van het onderliggende onderzoek bij “Voorkomen armoedeval EHZ”.
Bijlage 2. Samenspel landelijk en gemeentelijk inkomensbeleid; Een onderzoek naar de armoedeval in de gemeente Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, Stimulansz november 2020
Bijlage 3. Harmonisatievoorstel gemeentelijke minimaregelingen EHZ
Bijlage 4. Berekening harmonisatie en glijdende schalen na harmonisatie Ermelo
Bijlage 5. Berekening harmonisatie en glijdende schalen na harmonisatie Harderwijk
Bijlage 6. Berekening harmonisatie en glijdende schalen na harmonisatie Zeewolde

1. Managementsamenvatting

1.1 Aanleiding

Als een uitkeringsgerechtigde een betaalde baan aanvaardt, kan het voorkomen dat deze persoon netto minder inkomsten krijgt omdat hij geen gebruik meer kan maken van verschillende toeslagen en minimaregelingen. In de beleidsnota's van de drie gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde staat vermeld dat er onderzoek gedaan zal worden hoe deze armoedeval te voorkomen. Gemeenteraden en adviesraden en de burgertafel hebben verzocht dit onderzoek uit te voeren.

1.2 Aanbevelingen

Naar aanleiding van het onderzoek en de berekeningen doen we de volgende aanbevelingen:

1. *Voorkomen van onderbenutting (zie paragraaf 4.1)*

Door middel van informatiecampagnes, verwijzing naar Geldplannen op de websites, inzet van De VoorzieningenWijzer en een financiële APK en Berekenuwrecht gaan meer mensen gebruik maken van de toeslagen en minimaregelingen waar zij recht op hebben.
Dit is bestaand beleid. De uitvoering kan uit reguliere middelen betaald worden.

2. *Meer spreiding bij de inkomensgrenzen van de gemeentelijke regelingen door harmonisatie (zie paragraaf 4.2)*

In Harderwijk en Zeewolde zijn alle minimaregelingen gebaseerd op een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm. Als het inkomen in het huishouden daar net boven zit, dan vervalt het recht op alle minimaregelingen in één keer. In Ermelo lopen de minimaregelingen voor kinderen door tot 130% van de bijstandsnorm, waardoor er een spreiding is gecreëerd.
Voorgesteld wordt een harmonisatie toe te passen bij de drie gemeenten waarbij de minimaregelingen voor kinderen naar 120% van de bijstandsnorm gaat.
Voor Ermelo betekent dit een besparing, voor Harderwijk en Zeewolde moet er extra budget ingezet worden omdat er meer minderjarigen gebruik maken van de minimaregelingen.
Om deze aanbeveling te realiseren is het noodzakelijk dat de gemeenteraden van de drie gemeenten een nieuwe Maatschappelijke bijdrageregeling en computerregeling Ermelo Harderwijk Zeewolde vaststellen.

3. *Armoedeval met WerkloonT berekenen en repareren via gerichte uitstroompremie (maatwerk) (zie paragraaf 4.3)*

Per huishouden berekent de klantmanager met de rekentool WerkloonT wat de financiële gevolgen zijn als iemand vanuit de bijstand (meer) gaat werken.
De (gedeeltelijke) uitstroompremie wordt precies ingezet waar deze nodig is en de armoedeval wordt voorkomen voor een jaar. Door de uitstroompremie gericht toe te passen na berekening per huishouden via WerkloonT wordt werkelijk maatwerk toegepast.
Voor de drie gemeenten betekent dit dat er extra kosten zijn voor de licentie van de rekentool WerkloonT, het toepassen van deze rekentool door de klantenmanager én de betaling van de uitstroompremie waar dat nodig is.

Deze drie aanbevelingen vormen een samenhangend geheel om meer grip te krijgen op het sociale domein. De losse stenen die de bestaande regelingen nu zijn, worden hervormd om te komen tot een stabiel hoofdgebouw.

2. Inleiding en doel

Armoedeval heet het fenomeen dat ontvangers van een uitkering die aan het werk gaan, financieel niet beter af zijn maar er op achteruit gaan. Het betreft bijstandsgerechtigden die net iets meer (kunnen) verdienen dan het bijstandsniveau. Terwijl de bedoeling juist is dat werken moet leiden tot financiële onafhankelijkheid.

De armoedeval wordt veroorzaakt omdat uitkeringsgerechtigde inwoners toeslagen en andere vormen van inkomensondersteuning kwijt dreigen te raken. Het gaat daarbij om landelijke voorzieningen (bijvoorbeeld huur- en zorgtoeslag), of gemeentelijke regelingen.

Bij ieder beleid voor bestaanszekerheid heeft een groep huishoudens een zekere armoedeval. Het is noodzakelijk om te bepalen waar voor specifieke huishoudens precies het omslagpunt van de armoedeval ligt en hoe de schade daarvan beperkt blijft. Hiermee proberen we de motivatie om werk te zoeken en (langdurig) te aanvaarden te verhogen. Daarnaast worden de kosten voor de bijstand waarschijnlijk gereduceerd omdat meer uitkeringsgerechtigden uitstromen.

2.1 Doel

De inkomensachteruitgang na het aanvaarden van werk zo veel mogelijk te repareren.

2.2 Praktijkvoorbeeld

Bij de start van een grote AZC heeft een gemeente (dure) specialistische medewerkers ingehuurd om de inschrijvingen van asielzoekers in de BRP en de Burgerlijke Stand te verzorgen. Het was zonde om deze specialisten per klant een kwartier kopieerwerk te laten doen. Daarom heeft de gemeente contact opgenomen met medewerkers van de Participatiewet om een geschikte kandidaat te werven uit hun klantenbestand bijstandsgerechtigden. Ze vonden een zeer geschikte kandidaat: mevrouw X, een ex-vluchtelinge. Ze was docent in eigen land geweest en studeerde voor een financiële opleiding. Ze was precies, verantwoordelijk en wilde heel graag werken. Ze was alleenstaande moeder van twee kinderen op de middelbare school. Ze had een relatie met een Nederlandse man, maar wilde zelfstandig zijn.

Ze bleek tot veel meer in staat dan het kopiëren van geboorteakten en huwelijksakten. Met behulp van een standaardbrief regelde ze alle afspraken met de asielzoekers. Ze wist precies wie wel was gekomen en wie niet, wie nog een akte in moest leveren en bij wie dat niet zou slagen. Ze hield registers van ingeleverde bewijsstukken bij, van gemaakte en geannuleerde afspraken en sprak de asielzoekers persoonlijk aan in diverse talen.
Ze corrigeerde de specialisten waar nodig in schrijfwijze van de namen en welke persoon een relatie had met welke vrouw of man en met welk kind.
De gemeente heeft haar geholpen met het op niveau brengen van haar schriftelijke en mondelinge Nederlandse taalvaardigheden, zodat ze misschien specialist kon worden voor de BRP en de burgerlijke stand. Helaas bleek dat een stap te ver. Bovendien droogde de stroom asielzoekers op, daarmee ook de bewonersaantallen in het AZC en haar werk.

Intussen had ze regelmatig wanhopige gesprekken over haar inkomen. Met een bijstandsuitkering was ze in staat geweest om te sparen. Maar sinds haar werk bij de gemeente (met een salaris boven het minimuminkomen) kwam ze iedere maand geld te kort. Ze had geen recht meer op toeslagen en gemeentelijke regelingen. De gemeente heeft nog met haar gekeken of er een oplossing te vinden was: helaas niet.

Bij het kerstpakket werd wat extra's gestopt en er was ook een mooi verjaardagscadeau, maar meer kon de gemeente als werkgever niet doen.

Haar afscheid naderde: een fantastische aanbevelingsbrief zorgde voor een volgende baan en een afscheidscadeau voor een eerste begin in het halen van het rijbewijs.
Binnen een paar maanden had ze zich in haar nieuwe baan weer optimaal bewezen, maar haar geldzorgen bleven. Ze vond dat ze onderbetaald werd en met een bijstandsuitkering was ze beter af. Ze wilde echter werken en zette door.
Gelukkig is het goed gekomen: ze kreeg een baan meer conform haar inzet en kunde én met een hoger salaris. Ze heeft zelfs haar rijbewijs gehaald en gaat binnenkort een geregistreerd partnerschap aan met haar Nederlandse vriend én met hem samenwonen. Maar dat is voornamelijk te danken aan haar blik op de toekomst, morele steun van haar vriend en het werk dat haar steeds verder bracht.

2.3 Leeswijzer
In hoofdstuk 3 starten we met het overzicht waar de armoedeval optreedt bij de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en na harmonisatie van de gemeentelijke minimaregelingen.
In hoofdstuk 4 geven we een toelichting op de aanbevelingen om de armoedeval te voorkomen of te verminderen.
In hoofdstuk 5 presenteren we de financiële consequenties van de aanbevelingen om de armoedeval te voorkomen.
In hoofdstuk 6 leest u een voorstel voor een (tekstuele) harmonisatie van de Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking Harderwijk en Ermelo. Ook hier worden de extra kosten gepresenteerd als er gekozen wordt voor een wijziging van het huidige beleid.

3. Overzicht armoedeval bij gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en volgens het harmonisatiemodel

Uit het onderzoek van Stimulansz “Samenspel landelijk en gemeentelijk inkomensbeleid; Een onderzoek naar de armoedeval in de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde” (bijlage 1) blijkt dat de armoedeval in de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en bij het harmonisatievoorstel voorkomt bij alleenstaande ouders, echtparen zonder kinderen en echtparen met kinderen.

Tabel: Overzicht Armoedeval in euro’s per maand (bron Onderzoek Stimulansz)

Armoedeval in € per maand	bijstandsuitkering	werk 100% bijstandnorm	werk 105% bijstandsnorm	werk 110% bijstandsnorm	werk 120% bijstandsnorm	werk 130% bijstandsnorm	werk 150% bijstandsnorm	werk 170% bijstandsnorm
Ermelo								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	40	69	128	193
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	41	-59	-111	-16	108
Harderwijk								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	-41	-22	135	200
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	42	-140	-201	-9	115
Zeewolde								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	-41	-35	122	187
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	42	-140	-214	-22	102
Harmonisatie voorstel								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	40	40	130	195
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	42	-59	-139	53	177

Bij echtparen met kinderen is de armoedeval het grootst. Dit komt omdat bij het toenemen van het inkomen de landelijke toeslagen heel snel afnemen en de gemeentelijke vergoedingen tegelijkertijd wegvallen.

Voor de overige situaties geldt dat de armoedeval groter is naarmate er meer gemeentelijke regelingen dezelfde inkomensgrens hebben, waardoor het recht op deze verschillende gemeentelijke vergoedingen bij overschrijding van die inkomensgrens in één klap wegvalt.

In blauw ziet u de bedragen waarbij het inkomen in absolute zin niet onder de bijstandsnorm zakt, maar waarvoor geldt dat er bij een hoger inkomen minder geld overblijft dan bij een lagere verdienste uit arbeid. Dit geldt met name voor alleenstaanden en in mindere mate voor alleenstaande ouders.

4. Aanbevelingen voorkomen armoedeval

Op basis van de interne onderzoeken en het onderzoek van Stimulansz, presenteren wij de aanbevelingen in de paragrafen 4.1, 4.2 en 4.3.
Wij maken hierin onderscheid tussen de nieuwe uitstromers uit de bijstand en mensen die al langer een minimuminkomen hebben.
In dit hoofdstuk worden de kosten globaal weergegeven (paragraaf 4.4). In de bijlagen bij deze notitie ziet u de onderliggende berekeningen (bijlagen 1, 4, 5 en 6).
In paragraaf 4.1 worden reguliere werkzaamheden beschreven waarvoor al budget is gereserveerd.
In paragraaf 4.2 beschrijven we een voorstel om de gemeentelijke minimaregelingen te harmoniseren, dat is uitgewerkt in bijlage 3 van deze notitie. Geadviseerd wordt om dit voorstel in ieder geval voor enkele jaren toe te passen.
In paragraaf 4.3 adviseren we om een pilot uit te voeren waarbij de armoedeval per huishouden wordt berekend met de rekentool WerkloonT, waarna deze armoedeval gerepareerd kan worden per huishouden met een gerichte uitstroompremie. Hiermee wordt werkelijk maatwerk bereikt én meer zekerheid over de kosten van het bestaan (bestaanszekerheid). Na een jaar kan bekeken worden of deze methode effectief en betaalbaar is en voortgezet zou moeten worden.

4.1 Voorkomen van onderbenutting

Categorie: alle minimum-huishoudens
De drie gemeenten hebben de afgelopen jaren zwaar ingezet op meer informatie over gemeentelijke regelingen.



Er wordt verwezen naar geldplannen op de websites, er zijn laagdrempelige voorzieningen om aan te kloppen met financiële problemen.



Gemeenten Ermelo en Harderwijk hebben een contract afgesloten met De VoorzieningenWijzer om de huishoudens van huurders, bijstandsgerechtigden en klanten met een financiële hulpvraag door te lichten om ervoor te zorgen dat alle toeslagen en gemeentelijke regelingen aangevraagd worden en de beste contracten voor energie en zorgverzekering worden afgesloten. In gemeente Zeewolde wordt deze financiële APK ook uitgevoerd. De ketenpartners melden de mensen hiervoor aan die zij helpen bij de thuisadministratie of die naar voren komen bij Vroegsignalering schulden.

In het rapport van Stimulansz wordt de tool Berekenuwrecht genoemd. Bij aanschaf van WerkloonT (zie 3.3) wordt ook Berekenuwrecht aangeschaft omdat WerkloonT gebruik maakt van de berekening van Berekenuwrecht. Berekenuwrecht kan op de website geplaatst worden zodat de klant zelf kan berekenen of er recht bestaat op toeslagen of gemeentelijke regelingen.
Een vrijwilliger in het Financieel Café of het Financieel Trefpunt kan de klant hier uiteraard bij helpen.



Kosten licentie + opleiding vrijwilligers De VoorzieningenWijzer of uitvoering financiële APK uit reguliere middelen.

4.2 Meer spreiding bij de inkomensgrenzen van de minimaregelingen door harmonisatie
Categorie: alle minimum-huishoudens
Uit het onderzoek van Stimulansz blijkt duidelijk dat de armoedeval gedempt wordt als de inkomensgrenzen gespreid worden. Als alle gemeentelijke regelingen vervallen bij 110% van de bijstandsnorm, dan is er geen spreiding. Bij de gemeente Ermelo lopen de gemeentelijke regelingen voor kinderen door tot 130% van de bijstandsnorm en dat levert een spreiding op en een vermindering van de armoedeval voor huishoudens met kinderen (zie de tabel in hoofdstuk 3).

In bijlage 3 van deze notitie is een voorstel voor harmonisatie van de gemeentelijke minimaregelingen opgenomen voor de drie gemeenten, waarbij de inkomensgrens voor minimaregelingen waar minderjarigen gebruik van maken, wordt opgetrokken naar 120% van de bijstandsnorm. Stimulansz heeft dit model in de berekeningen meegenomen, zoals te zien is in de tabel in hoofdstuk 3.
De demping van de armoedeval komt rechtstreeks ten goede aan de minderjarigen omdat de inkomensgrens voor die groep voorgesteld wordt om naar 120% te gaan in plaats van de huidige 110% bij gemeenten Harderwijk en Zeewolde.
Bij de gemeente Ermelo is het harmonisatiemodel voor de inwoners met een inkomen van 120% tot 130% ongunstiger. De inkomensval gaat dan van -111,00 per maand naar -139,00 per maand voor echtparen met twee kinderen. Dit zal voor de nieuwe uitstromers gecompenseerd kunnen worden via de maatregel die beschreven is in paragraaf 4.3.

Prognose kosten toepassen voorgesteld harmonisatiemodel

Gemeente Ermelo	-34.000,00 (besparing)
Gemeente Harderwijk	21.000,00 (kosten)
Gemeente Zeewolde	41.000,00 (kosten)



4.3 Armoedeval met WerkloonT berekenen en repareren via gerichte uitstroompremie (maatwerk)
Categorie: nieuwe uitstromers uit de bijstand
Na aanschaf van de rekentool WerkloonT berekent de klantmanager van Meerinzicht wat de financiële gevolgen zijn als iemand vanuit de bijstand (meer) gaat werken.



Vervolgens kan de klantmanager een vergoeding toekennen voor de kosten die de armoedeval veroorzaken. Overigens worden nu al via bijzondere bijstand kosten voor kinderopvang en de reiskosten vergoed.

Voorgesteld wordt om voor de vergoeding de uitstroompremie te gebruiken (Participatiewet artikel 31, tweede lid). In de Participatiewet is een maximum per kalenderjaar bepaald. Tijdens het berekenen van de financiële consequenties van dit voorstel was het maximumbedrag voor de uitstroompremie 2.570,00 per kalenderjaar.
Het is volgens de Participatiewet niet toegestaan om de uitstroompremie toe te kennen aan personen tot 27 jaar. De wetgever heeft deze groep expliciet uitgesloten van deze mogelijkheid, evenals andere mogelijkheden om het inkomen te verhogen. Via maatwerk is het wellicht wel mogelijk dat de klantmanager een eventuele armoedeval kan verzachten op individuele gronden.

Per huishouden berekent de klantmanager met de rekentool WerkloonT wat de financiële gevolgen zijn als iemand vanuit de bijstand (meer) gaat werken.
De (gedeeltelijke) uitstroompremie wordt precies ingezet waar deze nodig is en de armoedeval wordt voorkomen voor een jaar met maximaal het toegestane bedrag per kalenderjaar.
Door de uitstroompremie gericht toe te passen na berekening per huishouden via WerkloonT wordt werkelijk maatwerk toegepast.

Uit de berekening van de kosten (zie bijlage 1) blijkt dat waarschijnlijk een kleine groep van de bijstandsgerechtigden gecompenseerd zal worden via de uitstroompremie. Voor de besparing doordat er minder gebruik wordt gemaakt van de bijstandsuitkeringen is een voorzichtig percentage van 10% gehanteerd. Vermoedelijk zal het rendement van dit project hoger liggen, maar er is te weinig landelijke ervaring bekend om een goed onderbouwd percentage te gebruiken. Het gaat hierbij om het percentage personen die zonder de uitstroompremie het aangeboden werk niet aanvaard zou hebben.

De meerwaarde van het toepassen van WerkloonT ligt ook in het vergroten van de bestaanszekerheid van uitstromende bijstandsgerechtigden. Ook als zij niet in aanmerking komen voor de uitstroompremie, kan de zekerheid over hun toekomstige inkomen de motivatie zijn om een betaalde baan te aanvaarden.

Gemeente Arnhem over WerkloonT[1]:
De instroom in de bijstand was verhoudingsgewijs niet hoger dan elders, maar wel telt de gemeente relatief veel inwoners die al lang van een uitkering leven. Wethouder Martien Louwers: "Zij weten vaak precies wat hun inkomen is en welke toeslagen ze krijgen. Ontbreekt het inzicht in wat de uitstroom naar werk betekent voor het netto-inkomen, dan zeggen sommige inwoners: doe toch maar niet. Ze weten wat ze hebben, maar niet wat ze straks krijgen." Uitgangspunten van het beleid zijn volgens haar een eenvoudig proces, zorgen voor een voorspelbaar inkomen en eventueel extra ondersteuning bij financieel beheer.

John Nuyten, medewerker van Stimulansz,de ontwerper van de rekentool:
Tijdens zijn onderzoek naar de armoedeval voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid viel John Nuyten het volgende op: "Velen in de bijstand wílden niet aan het werk. Onder meer een opleidingsinstituut in de zorg merkte dat kandidaten wel wilden maar niet dúrfden. Zij hadden soms net hun schulden weggewerkt en hun financiële situatie weer op orde." Zo'n delicaat en met moeite bereikt evenwicht verstoren mensen niet graag, is Nuytens bevinding. "Terechte vrees of niet: feit was dat niemand antwoord kon geven op hun vragen, omdat het inzicht gewoonweg ontbrak."
Hij vergelijkt de situatie met de oversteek van een rivier. "Die rivier is gemiddeld 2,5 meter diep en de inwoner is 1 meter 80 lang. Op sommige plaatsen is het water 40 centimeter diep en op andere 4 meter. Je wilt niet weten wat gemiddeld gezien het beste punt is om over te steken. Je wilt weten wat voor jou het allerbeste punt is om over te steken en ook de plekken kennen waar je zult moeten zwemmen. Nu is alleen het gemiddelde bekend, en dat kan tegenvallen of meevallen. WerkloonT helpt snel duidelijkheid te verschaffen en onzekerheid te elimineren."

Overigens is er ook nog een ander instrument dat ingezet kan worden om de armoedeval te repareren: de armoedevalvergoeding. Hiervoor wordt in deze pilot niet gekozen omdat er geen maximumbedrag aan gekoppeld is in de Participatiewet. De uitstroompremie zoals in de Participatiewet omschreven, zou in eerste instantie voldoende moeten zijn om de armoedeval te repareren, zoals berekend door Stimulansz en zichtbaar gemaakt in de tabel in hoofdstuk 3.
De klantmanagers wordt gevraagd om afwijkende cases te noteren zodat deze gebruikt kunnen worden om bij een voortzetting van de pilot aanvullend beleid te kunnen maken om eventueel ook de armoedevalvergoeding in te zetten.

Prognose kosten toepassen WerkloonT en gerichte uitstroompremie.

Gemeente Ermelo	6.000,00
Gemeente Harderwijk	12.000,00
Gemeente Zeewolde	9.000,00

[1] Gemeente Arnhem werkt als eerst met de rekentool WerkloonT.

4.4 Totaal extra kosten van de aanbevelingen om de armoedeval te voorkomen

Als alle onderdelen van de aanbevelingen worden overgenomen, bedragen de kosten per gemeente (gebaseerd op prognoses):

Actie	Ermelo	Harderwijk	Zeewolde
4.1 (voorkomen onderbenutting)	Reguliere middelen	Reguliere middelen	Reguliere middelen
4.2 (harmonisatie minimaregelingen)	-34.000,00	21.000,00	41.000,00
4.3 (inzetten WerkloonT + gerichte uitstroompremie)	6.000,00	12.000,00	9.000,00
Totaal prognose kosten / besparing	**-28.000,00**	**33.000,00**	**50.000,00**

4.5 Evaluatie van de pilot inzetten WerkloonT en gerichte uitstroompremie

Het berekenen van de armoedeval per huishouden met WerkloonT en het toepassen van een gerichte uitstroompremie wordt opgezet als een pilot voor minimaal één jaar.

Bij de start van de pilot wordt een nulmeting gehouden. Na een jaar wordt bekeken of deze methode effect heeft op het aantal (duurzame) uitstromers uit de bijstand.

5. Financiële consequenties aanbevelingen voorkomen armoedeval

In dit hoofdstuk staan de extra kosten van de aanbevelingen per gemeente vermeld.

Als alle aanbevelingen uit hoofdstuk 4 worden overgenomen, bedragen de extra kosten / besparingen per gemeente (gebaseerd op prognoses):

Actie	**Ermelo**	**Harderwijk**	**Zeewolde**
4.1 (voorkomen onderbenutting)	Reguliere middelen	Reguliere middelen	Reguliere middelen
4.2 (harmonisatie minimaregelingen)	-34.000,00	21.000,00	41.000,00
4.3 (inzetten WerkloonT + gerichte uistroompremie)	6.000,00	12.000,00	9.000,00
Totaal prognose extra kosten / besparing	**-28.000,00**	**33.000,00**	**50.000,00**

5.1 Dekking van de extra kosten

	Extra kosten	**Dekking structurele kosten 4.2**	**Dekking incidentele kosten 4.3**
Ermelo	-28.000,00	n.v.t.	Vanuit besparing harmonisatie minimaregelingen
Harderwijk	33.000,00	Kosten kunnen worden opgevangen binnen programma Zorg vanuit de programmagelden Participatie € 21.000,00	Vanuit budget bestaanszekerheid € 12.000,00
Zeewolde	50.000,00	Vanuit budget bestaanszekerheid	Vanuit budget bestaanszekerheid

6. Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking

6.1. Huidige regelingen

Na afschaffing van de regelingen van de rijksoverheid voor chronisch zieken, konden de gemeenten zelf bepalen hoe een eventuele compensatie voor de hoge zorgkosten werd vormgegeven.
In Zeewolde gebeurt dit via de eigen bijdrage van de Wmo.
In Ermelo en Harderwijk is er een regeling voor tegemoetkoming van de zorgkosten voor chronisch zieken en mensen met een beperking. Het verplicht eigen risico wordt geheel vergoed in Ermelo. In Harderwijk wordt een gedeelte van het verplicht eigen risico vergoed.

Met de huidige regelingen in Ermelo en Harderwijk is een juridisch probleem.
In de regeling van Ermelo is via een amendement de bepaling opgenomen dat de aanvrager de chronische ziekte of de beperking aan moet tonen via een aantal mogelijkheden. Een doktersverklaring is daarvan de belangrijkste. Na het in werking treden van de regeling bleek het aantonen van de chronische ziekte of beperking echter niet uitvoerbaar. De huisartsen in Ermelo namen onmiddellijk contact op met de gemeente dat zij geen doktersverklaring mochten afgeven voor dit doel. Zij hadden ook grote twijfels over de werkbaarheid van de andere mogelijkheden. Er is toen besloten de regeling uit te voeren volgens de oorspronkelijk bedoelde werkwijze, namelijk het aantonen dat er drie jaar lang het verplicht eigen risico is opgebruikt. Dit blijkt in de praktijk goed werkbaar, maar is juridisch niet conform de tekst van de huidige regeling.

In Harderwijk is verzuimd om de inleverdatum van een aanvraag te beperken, waardoor er in principe van jaren terug nog aanvragen kunnen worden ingeleverd en toegekend.

In de gemeente Ermelo wordt € 385,00 vergoed en in gemeente Harderwijk € 250,00.
De gemeente wil vanaf 2022 € 385,00 vergoeden.
In 2016 heeft het Nibud berekend (“Een laag inkomen en hoge zorgkosten, kan dat?”) dat door het wegvallen van de landelijke regelingen[2] de gemeentelijke compensatie van de zorgkosten noodzakelijk is voor huishoudens met hoge zorgkosten en een inkomen op of net boven bijstandsniveau. Sommige huishoudens hebben een achteruitgang ervaren ter grootte van een maandsalaris.

6.2 Prognose extra kosten of besparing na harmonisatie

Hieronder een overzicht wat de kosten of besparingen zouden zijn om in de drie gemeenten te harmoniseren op deze bedragen.

	Huidige uitgaven	**Vergoeding € 250,00**	**Vergoeding € 385,00**	**Begroting 2021 (bron: Meerinzicht)**	**Prognose meerkosten / besparing t.o.v. Uitgaven 2019 Vergoeding € 250,00**	**Prognose meerkosten / besparing t.o.v. Uitgaven 2019 Vergoeding € 385,00**
Ermelo	59.000,00	38.000,00	59.000,00	60.000,00	-22.000,00	-1.000,00
Harderwijk	59.000,00	59.000,00	91.000,00	75.000,00	-16.000,00	16.000,00
Zeewolde[3]	-/-	28.000,00	43.000,00	-/-	28.000,00	43.000,00

[2] Het gaat om minder aftrekposten bij de inkomstenbelastingen, WTCG (Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten) en CER (Compensatie Eigen Risico).
[3] De prognose is gebaseerd op het inwoneraantal van Harderwijk en Zeewolde omdat de populatie vergelijkbaar is. Het inwoneraantal van Zeewolde is 47% van het inwoneraantal van Harderwijk.

6.3 Dekking van de extra kosten

	Dekking extra kosten structurele vergoeding € 250,00	**Dekking extra kosten structurele vergoeding € 385,00**
Ermelo	n.v.t.	Dit bedrag is al begroot.
Harderwijk	n.v.t.	Vanuit budget bestaanszekerheid € 16.000,00.
Zeewolde	Extra budget beschikbaar stellen € 28.000,00	Extra budget beschikbaar stellen € 43.000,00

6.4 Enquête onder klanten in Ermelo

In juli 2020 is naar 91 huishoudens een brief met een vragenlijst verzonden over de Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking.
De brief is verzonden naar de personen waarbij de aanvraag was goedgekeurd voor de tegemoetkoming van de zorgkosten (het verplicht eigen risico van de zorgverzekering) in 2020.
Van 52 respondenten is een ingevulde vragenlijst ontvangen.
Het doel van de enquête is om een beter beeld te krijgen wie de gebruikers zijn van deze regeling.

Bent u chronisch ziek?	
Ja	47
Nee	5
Hebt u een beperking?	
Ja	36
Nee	16
Hoe lang bent u chronisch ziek of hoe lang hebt u een beperking?	
1 jaar	0
2 jaar	0
3 jaar	0
4 jaar	2
5 jaar	2
Meer dan 5 jaar	46
Ik ben niet chronisch ziek en ik heb ook geen beperking	2
Werkt u?	(meerdere antwoorden mogelijk)
ik werk niet want ik ben gepensioneerd	8
ik heb een uitkering, want ik kan geen werk vinden	9
ik heb een uitkering, want ik kan door mijn ziekte of beperking niet werken	32
ik werk volledig	0
ik werk niet volledig; ik kan niet volledig werken door mijn ziekte of beperking	6
Wat voor inkomen hebt u?	(meerdere antwoorden mogelijk)
ik werk	1
ik krijg AOW	6
ik krijg AOW en pensioen	2
ik krijg een bijstandsuitkering	22
ik krijg een WW-uitkering	3
ik krijg een WIA-uitkering (of WAO of WAZ)	15
ik heb een WAJONG-uitkering	6
Anders:	AIO-aanvulling
	AOW en AIO
	alimentatie
Hoe oud bent u?	
18 – 21 jaar	0
21 – 30 jaar	1
31 – 40 jaar	6
41 – 50 jaar	13
51 – 60 jaar	14
61 – 70 jaar	12
71 – 80 jaar	5
81 – 90 jaar	1
91 – 100 jaar	0

6.5 **Voorstel voor harmonisatie teksten Ermelo en Harderwijk**

De regelingen van Ermelo en Harderwijk zijn aangepast. De juridische problemen van zowel Ermelo als Harderwijk zijn in de voorgestelde versies opgelost. De teksten zijn geharmoniseerd.